

MEČIAR A ĎALŠÍ proti Slovenskej republike rozsudok z 10. januára 2017

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 62864/09 proti Slovenskej republike, ktorú 6. novembra 2009 Súdu predložilo 23 fyzických a právnických osôb. Sťažovatelia sú vlastníkami domov v rôznych častiach Bratislavy a v Košiciach, na ktoré sa vzťahoval systém regulovaného nájomného. Podľa príslušnej právnej úpravy boli povinní prenajímať svoje byty nájomcom za nájomné, ktoré nesmelo presiahnuť maximálnu výšku nájomného, stanovenú štátom. Príslušná právna úprava im bránila v jednostrannom ukončení nájmov alebo v predaji bytov iným osobám ako nájomcom. Sťažovatelia sa sťažovali podľa článku 1 Protokolu č. 1, samostatne, aj v spojení s článkom 14 Dohovoru, že ich právo na pokojné užívanie majetku bolo porušené v dôsledku zavedenia a uplatňovania systému regulovaného nájomného, a že obmedzenia, ktoré vyplývali zo systému regulovaného nájomného, predstavovali diskriminačné zaobchádzanie. Predovšetkým tvrdili, že zásah do ich práva na pokojné užívanie majetku v podobe regulácie nájomného na nich uvalil neprimerané bremeno. Argumentovali, že regulované nájomné bolo neprimerane nízke v porovnaní s trhovým nájomným a nepokrývalo ani náklady na údržbu domov. Ďalej sa sťažovali podľa článku 13 Dohovoru, že nemali k dispozícii žiaden účinný prostriedok nápravy, čo sa týka ich sťažnosti podľa článku 1 Protokolu č. 1.

Rozhodnutím z 21. februára 2012 Súd odmietol námietku podľa článku 13 Dohovoru a vyhlásil sťažnosť za čiastočne prijateľnú. Rozsudkom z 10. januára 2017 odmietol aj časť sťažnosti týkajúcu 126 bytov, na ktoré sa regulácia nájomného prestala uplatňovať viac ako šesť mesiacov pred podaním sťažnosti.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd odkázal na svoj rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014, v ktorom zistil, že systém regulovaného nájomného znamenal zásah do majetku sťažovateľov, že tento zásah predstavoval spôsob kontroly užívania ich majetku zo strany štátu, ktorý je potrebné posudzovať podľa druhého odseku článku 1 Protokolu č. 1, že bol „zákonný“, sledoval legitímny cieľ sociálnej politiky, a že bol „v súlade so všeobecným záujmom“. Konštatoval však, že regulované nájomné bolo podstatne nižšie než trhové nájomné, a to aj po jeho viacerých zvýšeníach. Ďalej Súd poukázal na následný rozsudok *Bukovčanová a ďalší proti Slovenskej republike* z 5. júla 2016, v ktorom osobitne vzal do úvahy právnu úpravu umožňujúcu postupné zvýšenia regulovaného nájomného a bol toho názoru, že neexistuje žiaden náznak, že tieto zvýšenia môžu slúžiť ako základ na získanie náhrady za užívanie majetku v rámci systému regulovaného nájomného s akýmkoľvek retroaktívnym účinkom. V oboch uvedených prípadoch preto Súd rozhodol, že štátne orgány pri realizácii systému regulovaného nájomného nedodrжали spravodlivú rovnováhu medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a ochranou práva sťažovateľov na majetok, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich práv podľa článku 1 Protokolu č. 1. Súd v posudzovanom prípade *Mečiar a ďalší* nenašiel dôvody na prijatie odlišného záveru o podstate námietky sťažovateľov, než aký prijal vo vyššie uvedených prípadoch, preto dospel k záveru, že aj v tomto prípade štátne orgány nedodrжали spravodlivú rovnováhu medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a ochranou práva sťažovateľov na majetok. Z toho dôvodu Súd konštatoval, že **došlo k porušeniu práv sťažovateľov podľa článku 1 Protokolu č. 1** k Dohovoru. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov týkajúcu sa diskriminácie, Súd s odkazom na rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014 konštatoval, že **nie je potrebné skúmať námietku sťažovateľov podľa článku 14 Dohovoru** v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1. Súd napokon podotkol, že pred ním prebieha konanie o ďalších 14 podobných sťažnostiach, týkajúcich sa približne 200 sťažovateľov

a výkon rozsudku *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* (v ktorom vyzval štát na zavedenie osobitného prostriedku nápravy, ktorý umožní získať náhradu škody za zistené porušenie) stále prebieha.

Sťažovatelia požadovali v súvislosti s bytmi, vo vzťahu ku ktorým bola sťažnosť vyhlásená za prijateľnú, spolu 17 184 510,87 EUR z titulu majetkovej škody. Okrem toho požadovali 50 000 EUR pre každého z nich z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej si uplatnili spolu 348 688,48 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Súd jednotlivým sťažovateľom priznal sumy pokrývajúce náhradu majetkovej škody aj nemajetkovej ujmy, pohybujúce sa od 8 600 EUR do 401 300 EUR, spolu vo výške 1 645 300 EUR. Okrem toho im priznal spolu 61 574,36 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Zvyšok ich nárokov zamietol.

RIEDEL A ĎALŠÍ proti Slovenskej republike rozsudok z 10. januára 2017

Prípado vznikol na základe sťažností č. 44218/07, 54831/07, 33176/08 a 47150/08 proti Slovenskej republike, ktoré v rokoch 2007 až 2008 Súdu predložilo 11 slovenských občanov. Sťažovatelia sú vlastníkami alebo spoluvlastníkmi bytových domov, na ktoré sa vzťahoval systém regulovaného nájomného. Podľa príslušných právnych predpisov boli povinní akceptovať, že ich byty obývajú nájomcovia s regulovaným nájomným, pričom od nich nemohli požadovať vyššie sumy než bola maximálna výška nájomného, stanovená štátom. Príslušná právna úprava im bránila v jednostrannom ukončení nájmov alebo v predaji bytov iným osobám ako nájomcom. Sťažovatelia sa podľa článku 1 Protokolu č. 1 sťažovali, že ich právo na pokojné užívanie majetku bolo porušené v dôsledku zavedenia a uplatňovania systému regulovaného nájomného. Predovšetkým tvrdili, že zásah do ich práva na pokojné užívanie majetku na nich uvalil neprimerané bremeno. Argumentovali, že regulované nájomné bolo neprimerane nízke v porovnaní s trhovým nájomným a nepokrývalo ani náklady na údržbu bytov. V sťažnostiach č. 54831/07 a 47150/08 sa sťažovatelia sťažovali aj podľa článku 13 Dohovoru, že nemali k dispozícii žiaden účinný prostriedok nápravy, čo sa týka ich sťažnosti podľa článku 1 Protokolu č. 1. V sťažnostiach č. 44218/07 a 33176/08 sa sťažovatelia tiež sťažovali, že obmedzenia, ktoré vyplývali zo systému regulovaného nájomného, predstavovali diskriminačné zaobchádzanie v rozpore s článkom 14 Dohovoru.

Rozhodnutiami *Horáková a ďalší proti Slovenskej republike* (sťažnosť č. 54831/07) a *Kordoš a ďalší proti Slovenskej republike* (sťažnosť č. 47150/08) zo 4. januára 2012 Súd odmietol námietku podľa článku 13 Dohovoru a vyhlásil sťažnosti za čiastočne prijateľné. Rozhodnutiami *Riedel a Stínová proti Slovenskej republike* (sťažnosť č. 44218/07) a *Sochor proti Slovenskej republike* (sťažnosť č. 33176/08) zo 4. januára 2012 Súd vyhlásil sťažnosť podľa článku 1 Protokolu č. 1, samostatne, aj v spojení s článkom 14 Dohovoru, za prijateľnú. Rozsudkom z 10. januára 2017 Súd rozhodol o spojení týchto 4 sťažností vzhľadom na ich spoločný skutkový a právny základ.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd odkázal na svoj rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014, v ktorom zistil, že systém regulovaného nájomného znamenal zásah do majetku sťažovateľov, že tento zásah predstavoval spôsob kontroly užívania ich majetku zo strany štátu, ktorý je potrebné posudzovať podľa druhého odseku článku 1 Protokolu č. 1, že bol „zákonný“, sledoval legitímny cieľ sociálnej politiky, a že bol „v súlade so všeobecným záujmom“. Konštatoval však, že štátne orgány pri realizácii systému regulovaného nájomného nedodrжали spravodlivú rovnováhu medzi všeobecnými

záujmami spoločnosti a ochranou práva sťažovateľov na majetok, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich práv podľa článku 1 Protokolu č. 1. Súd ďalej uviedol, že námietkami vlády predloženými v posudzovanom prípade sa už zaoberal v prípade *Bukovčanová a ďalší proti Slovenskej republike* (rozsudok z 5. júla 2016), v ktorom podotkol, že postupné zvyšovanie úrovne regulovaného nájomného v priebehu rokov muselo mať vplyv na pomer medzi regulovaným nájomným a trhovým nájomným. V tejto súvislosti však konštatoval, že nebolo vyvrátené tvrdenie sťažovateľov, pokiaľ ide o pomer medzi regulovaným nájomným a trhovým nájomným v období, ktoré predchádzalo postupnému zvyšovaniu regulovaného nájomného, a že neexistuje žiaden náznak, že tieto zvýšenia môžu slúžiť ako základ na získanie náhrady za užívanie majetku v rámci systému regulovaného nájomného s akýmkoľvek retroaktívnym účinkom. V dôsledku toho nezistil nič, čo by odôvodnilo odlišný záver, pokiaľ ide o podstatu veci, než ten, ktorý bol prijatý v prípade *Bittó a ďalší*. V posudzovanom prípade *Riedel a ďalší* vzhľadom na absenciu iných argumentov, než tých, ktoré boli zamietnuté v prípade *Bukovčanová a ďalší*, dospel k záveru, že štátne orgány nedodrжали spravodlivú rovnováhu medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a ochranou práva sťažovateľov na majetok. Z toho dôvodu Súd konštatoval, že **došlo k porušeniu práv sťažovateľov podľa článku 1 Protokolu č. 1** k Dohovoru. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa diskriminácie, Súd s odkazom na rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014 konštatoval, že **nie je potrebné skúmať námietku** sťažovateľov v sťažnostiach č. 44218/07 a č. 33176/08 **podľa článku 14 Dohovoru** v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1. Súd napokon podotkol, že pred ním prebieha konanie o ďalších 14 podobných sťažnostiach, týkajúcich sa približne 200 sťažovateľov a výkon rozsudku *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* (v ktorom vyzval štát na zavedenie osobitného prostriedku nápravy, ktorý umožní získať náhradu škody za zistené porušenie) stále prebieha.

Sťažovatelia požadovali spolu 812 392,56 EUR z titulu majetkovej škody a 203 193,92 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej si uplatnili celkovo 11 837,33 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Súd jednotlivým sťažovateľom priznal sumy pokrývajúce náhradu majetkovej škody aj nemajetkovej ujmy, celkovo vo výške 212 700 EUR. Okrem toho im priznal sumy z titulu nákladov a výdavkov, celkovo vo výške 6 663,63 EUR. Zvyšok ich nárokov zamietol.

PALUDA proti Slovenskej republike rozsudok z 23. mája 2017

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 33392/12, podanej proti Slovenskej republike 24. mája 2012 slovenským občanom, pánom Petrom Paludom. Sťažovateľ je sudca. V septembri 2009 Súdna rada Slovenskej republiky proti nemu iniciovala disciplinárne konanie a zároveň mu dočasne pozastavila výkon funkcie sudcu. Sťažovateľ napadol rozhodnutie o dočasnom pozastavení výkonu funkcie prostredníctvom správnej žaloby. V máji 2010 krajský súd zastavil konanie o sťažovateľovej žalobe s tým, že išlo o rozhodnutie predbežnej povahy, ktorým nebolo s konečnou platnosťou rozhodnuté o sťažovateľových právach, a preto bolo vylúčené zo súdneho prieskumu v zmysle § 248 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku. Vo februári 2011 Najvyšší súd potvrdil rozhodnutie krajského súdu. Ústavný súd v decembri 2011 odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu jej neopodstatnenosti. Konštatoval, že najvyšší súd náležite odôvodnil svoje rozhodnutie, pričom uvedené odôvodnenie nie je arbitrárne, ani v rozpore s právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Disciplinárne konanie proti sťažovateľovi bolo medzičasom zastavené. Sťažovateľ sa podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru sťažoval, že mu bol odopretý prístup k súdu tým, že

vnútroštátne súdy odmietli preskúmať jeho žalobu proti rozhodnutiu o dočasnom pozastavení výkonu jeho funkcie sudcu.

Súd rozsudkom z 23. mája 2017 vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, Súd sa nestotožnil s námietkou vlády, že na dotknuté konanie sa článok 6 ods. 1 Dohovoru nevzťahuje, pretože jeho predmetom bolo dočasné preventívne opatrenie štátu vo vzťahu k sudcovi, ktoré nepredstavovalo meritórne rozhodnutie o jeho občianskych právach a záväzkoch, ktoré nebolo sankciou, a ktorého cieľom bolo zabezpečiť riadny výkon súdnej moci. Súd uviedol, že disciplinárne konanie proti sudcovi požíva záruky článku 6 ods. 1 Dohovoru. Keďže dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu bolo voči sťažovateľovi uplatnené v rámci tohto konania, rovnako sa naň vzťahujú záruky práva na prístup k súdu.

Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti, Súd poznamenal, že rozhodnutie Súdnej rady o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu bolo vylúčené z prieskumnej právomoci súdov na základe ustanovenia, ktoré vo všeobecnosti vylučovalo zo súdneho prieskumu akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré malo predbežnú povahu. Toto ustanovenie nebralo do úvahy osobitý aspekt dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu. Súd tiež poukázal na význam, ktorý medzinárodné dokumenty, judikatúra medzinárodných súdov a prax iných medzinárodných orgánov pripisujú procesnej spravodlivosti v prípadoch týkajúcich sa odvolania sudcov z funkcie, vrátane zapojenia orgánu nezávislého na výkonnej alebo zákonodarnej moci vo vzťahu ku každému rozhodnutiu majúcemu vplyv na ukončenie funkcie sudcu. Súd považoval legitimitu cieľa sledovaného pozbavením sťažovateľa prístupu k súdu v súvislosti s dočasným pozastavením výkonu jeho funkcie za diskutabilnú. Konštatoval však, že nedostatok sťažovateľovho prístupu k súdu sa týkal opatrenia uloženého orgánom, ktorý neposkytoval inštitucionálne a procesné záruky obsiahnuté v článku 6 ods. 1 Dohovoru. Poukázal pritom na to, že v danom čase zo zákona predsedal Súdnej rade predseda najvyššieho súdu a o dočasnom pozastavení výkonu funkcie bolo rozhodnuté v súvislosti s disciplinárnym konaním, ktoré bolo proti sťažovateľovi začaté tým istým orgánom pre trestné oznámenie, ktoré podal na predsedu najvyššieho súdu a pre verejné vyjadrenia na jeho adresu. Ďalej poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ nebol vypočutý ani v súvislosti s dočasným pozastavením výkonu jeho funkcie, ani v súvislosti s disciplinárnymi obvineniami a dočasné pozastavenie výkonu funkcie ho na obdobie dvoch rokov uvrhlo do situácie, keď nemohol vykonávať svoju funkciu, mal o polovicu skrátenejší plat, pričom zároveň nesmel vykonávať žiadnu inú zárobkovú činnosť. Hoci po skončení disciplinárneho konania bol sťažovateľovi vrátený rozdiel, o ktorý bol jeho plat skrátenejší, neboli uskutočnené žiadne opatrenia vo vzťahu k nedostatku prístupu k súdu. Súd nezistil žiadny presvedčivý dôvod na to, aby bola sťažovateľovi vo vzťahu k tomuto opatreniu odopretá súdna ochrana. Zdôraznil, že je potrebné rozlišovať medzi presvedčivými dôvodmi na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu pri určitých disciplinárných obvineniach a medzi dôvodmi na odopretie prístupu k súdu vo vzťahu k tomuto dočasnému pozastaveniu výkonu funkcie. Dospel preto k záveru, že sťažovateľov nedostatok prístupu k súdu nemožno považovať za primeraný žiadnemu sledovanému legitímnemu cieľu, v dôsledku čoho došlo k **porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru**.

Sťažovateľ požadoval 88 789 EUR z titulu majetkovej škody a 50 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej uviedol, že nárok na náhradu nákladov a výdavkov na konanie vyčíslil jeho právny zástupca v prípade úspechu. Súd nezistil príčinnú súvislosť medzi zisteným porušením a údajnou majetkovou škodou, preto tento nárok zamietol. Na druhej

strane priznal sťažovateľovi 7 800 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a zvyšok jeho nárokov zamietol. Náhradu nákladov a výdavkov sťažovateľovi nepriznal, pretože sťažovateľ nepreukázal, že vynaložil akékoľvek výdavky tohto druhu.

CIRNEROVÁ A ĎALŠÍ proti Slovenskej republike rozsudok z 27. júna 2017

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 4603/11 proti Slovenskej republike, ktorú 14. januára 2011 Súdu predložilo spolu 32 slovenských občanov. Sťažovatelia sa podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru sťažovali na neprimeranú dĺžku konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Konanie sa začalo v novembri 1987, kedy bola proti niektorým sťažovateľom alebo ich právnym predchodcom podaná žaloba. Ostatní sťažovatelia vstúpili do konania ako žalovaní v rôznom čase. Konanie sa skončilo v júli 2014.

Námietkou týkajúcou sa neprimeranej dĺžky konania sa dvakrát zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podanej podľa článku 127 ústavy. Ústavný súd na základe prvej sťažnosti v apríli 2010 nálezom rozhodol, že v konaní došlo k priet'ahom a priznal časti sťažovateľov po 300 EUR a časti sťažovateľov po 500 EUR ako primerané finančné zadost'učinenie. Okrem toho prikázal dotknutému okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov a priznal sťažovateľom čiastočnú náhradu trov právneho zastúpenia. Druhú ústavnú sťažnosť ústavný súd v marci 2013 odmietol, považujúc ju za zjavne neopodstatnenú.

Súd rozsudkom z 27. júna 2017 vyhlásil sťažnosť týkajúcu sa dĺžky konania za prijateľnú.

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, ktorá s odvolaním sa na nález ústavného súdu a priznané odškodnenie tvrdila, že sťažovatelia stratili status poškodených osôb. Súd konštatoval, že konanie sa vo vzťahu k niektorým sťažovateľom alebo ich právnym predchodcom začalo v roku 1987 (t. j. pred pristúpením k Dohovoru, celkovú dĺžku konania preto Súd počítal až od 18. marca 1992), a že okresný súd síce vyhlásil rozsudok iba rok a 4 mesiace po nadobudnutí právoplatnosti nálezú ústavného súdu, ale napriek príkazu ústavného súdu, aby konal, trvalo ďalších 7 mesiacov, kým okresný súd tento rozsudok doručoval účastníkom konania a ďalší čas, kým predložil spis odvolaciemu súdu. Ďalej poznamenal, že odškodnenie priznané na vnútroštátnej úrovni za obdobie viac ako 22 rokov, prípadne 8 rokov a 9 mesiacov alebo 9 rokov a 11 mesiacov, nemožno považovať za primerané. Súd sa nestotožnil ani s argumentáciou vlády, že sťažovatelia neutrpeli podstatnú ujmu vzhľadom na ich správanie sa v konaní, predmet sporu, ktorým boli nehnuteľnosti klasifikované ako trvalý trávny porast a výšku spoluvlastníckych podielov jednotlivých sťažovateľov na pozemkoch. Okrem iného konštatoval, že v posudzovanom prípade bolo v hre určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré je podstatné pre budúci výkon takéhoto práva.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti na dĺžku konania Súd uviedol, že primeranosť dĺžky konania musí byť posúdená s prihliadnutím na okolnosti prípadu a na kritériá: zložitost' veci, správanie sa sťažovateľov a príslušných orgánov a to, čo bolo v hre pre sťažovateľov. V tejto súvislosti konštatoval, že predmetom konania bolo určenie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, čo patrí k bežnej občianskoprávnej sporovej agende. Vzal do úvahy osobitné okolnosti prípadu, najmä zmeny a rastúci počet žalovaných a neúplné podania žalobcov, ktoré mali za následok predĺženie konania. Pokiaľ ide o spôsob, akým vnútroštátne súdy viedli konanie,

poukázal na obdobia nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu. Ako príklad uviedol, že okresný súd konal s niektorými žalovanými, ktorí už niekoľko rokov nemali pasívnu legitimitáciu v konaní, že uskutočnil množstvo pojednávaní, ktoré nevedli k meritórnemu rozsudku, a že v období rokov 1995 až 2009 náležite nekonal vo veci. Súd tiež vzal do úvahy vo všeobecnosti pasívny postoj sťažovateľov v priebehu konania a ich nezáujem o spor. Okrem toho poznamenal, že sťažovatelia ústavnému súdu a Súdu poskytli neúplné a chybné údaje. Napriek uvedenému Súd dospel k záveru, že dĺžka konania, ktorá vo vzťahu k jednotlivým sťažovateľom predstavovala od 8 a pol roka do 22 rokov a 3 mesiace, bola prehnaná. Z toho dôvodu konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru**.

Sťažovatelia požadovali pre každého z nich 22 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy, 260,30 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov pred ústavným súdom a 100 EUR za náklady a výdavky vynaložené pred Súdom. Súd priznal z titulu nemajetkovej ujmy 28 sťažovateľom po 500 EUR a 4 sťažovateľom ako právnym nástupcom pôvodnej sťažovateľky 500 EUR (celkovo 14 500 EUR). Nárok na náhradu nákladov a výdavkov zamietol z dôvodu, že nebol podložený žiadanými podpornými dokumentmi.

IVAN proti Slovenskej republike rozsudok z 27. júna 2017

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 57405/15, podanej proti Slovenskej republike 11. novembra 2015 slovenským občanom, pánom Tiborom Ivanom. Vo svojej sťažnosti namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru dĺžkou konania, v ktorom sa domáhal zaplataenia mzdy a iných nárokov súvisiacich s ukončeným pracovným pomerom sťažovateľa. Sťažovateľ okrem toho podľa článku 13 Dohovoru namietal, že vo vzťahu k dĺžke napadnutého konania nemal k dispozícii účinný prostriedok nápravy.

Dĺžkou napadnutého konania sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podanej podľa článku 127 ústavy. Ústavný súd ju však v apríli 2015 odmietol ako neprípustnú z dôvodu, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti nevyčerpal prostriedok nápravy, ktorým podľa jeho judikatúry je aj sťažnosť adresovaná predsedovi okresného súdu podľa zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Poznamenal, že rozsudky Súdu, na ktoré poukazoval sťažovateľ, sa týkali konaní, ktorých dĺžka bola v prípade *Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike* (rozsudok Súdu z 12. júna 2012) viac ako 6 rokov a v prípade *Komanický (č. 6) proti Slovenskej republike* (rozsudok Súdu z 12. júna 2012) viac ako 11 rokov, na rozdiel od konania napadnutého sťažovateľom, ktoré od jeho začiatku do podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo 3 roky. Ústavný súd ďalej uviedol, že na požiadavke využitia prostriedku nápravy v podobe sťažnosti predsedovi dotknutého súdu netrvá iba v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania bola už *prima facie* neprimeraná, čo však v danom prípade podľa jeho názoru nebolo možné bez ďalšieho konštatovať.

Súd rozsudkom z 27. júna 2017 vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, ktorá s poukazom na závery ústavného súdu namietala, že vzhľadom na kratšie prietahy v predmetnom konaní než v prípadoch predtým posudzovaných Súdom bola požiadavka pred podaním ústavnej sťažnosti podať sťažnosť predsedovi okresného súdu oprávnená. Súd pripomenul, že v prípade *Ištván a Ištvánová* podrobne preskúmal súlad s požiadavkou

vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa článku 35 ods. 1 Dohovoru a tieto princípy zopakoval aj v prípade *Grešáková proti Slovenskej republike* (rozsudok z 22. novembra 2016). V posudzovanom prípade považoval situáciu sťažovateľa z hľadiska požiadavky vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy za podobnú situácii v prípadoch *Ištván a Ištvánová a Grešáková*, pretože jeho prístup k ústavnému súdu podľa článku 127 ústavy sa stal závislým od vyčerpania sťažnosti predsedomi okresného súdu. Súd konštatoval, že nezistil žiadny relevantný rozdiel medzi posudzovaným prípadom a prípadmi ako *Ištván a Ištvánová a Grešáková*.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd uviedol, že často konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v prípadoch vyvolávajúcich podobné otázky ako predmetný prípad. Poznámeneal, že v posudzovanom prípade konanie trvalo 4 roky, 4 mesiace a 27 dní na jednom stupni. Súd konštatoval, že vláda nepredložila žiadnu skutočnosť alebo argument spôsobilý presvedčiť ho, aby v posudzovanom prípade dospel k odlišnému záveru. Preto konštatoval, že dĺžka predmetného konania bola prehnaná a rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru**. Okrem toho Súd s poukazom na svoje závery týkajúce sa vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k sťažnosti podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru konštatoval aj **porušenie článku 13 Dohovoru v spojení s článkom 6 ods. 1 Dohovoru**, keď dospel k záveru, že sťažovateľ nemal k dispozícii účinný prostriedok nápravy, pokiaľ ide o sťažnosť týkajúcu sa dĺžky konania.

Sťažovateľ požadoval 2 500 EUR z titulu majetkovej škody a 30 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy. Okrem toho požadoval 1 540,90 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov vynaložených v konaní ústavným súdom a pred Súdom. Súd nezistil príčinnú súvislosť medzi zisteným porušením a majetkovou škodou, preto zamietol tento nárok. Na druhej strane priznal sťažovateľovi 2 600 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 1 540 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Zvyšok jeho nárokov zamietol.

BAJZÍK A ĎALŠÍ proti Slovenskej republike rozsudok z 27. júna 2017

Prípad vznikol na základe sťažností č. 46609/13 a 9892/14 proti Slovenskej republike, ktoré v rokoch 2013 a 2014 Súdu predložilo spolu 31 sťažovateľov, ktorí sú slovenskí občania s výnimkou jednej sťažovateľky, ktorá je britská občianka. Sťažovatelia sú vlastníkmí bytových domov, na ktoré sa vzťahoval systém regulovaného nájomného. Podľa príslušnej právnej úpravy museli prenajímať svoje byty nájomcom za nájomné, ktoré nesmeli presiahnuť maximálnu výšku nájomného, stanovenú štátom. Príslušná právna úprava im bránila v jednostrannom ukončení nájmov alebo v predaji bytov iným osobám ako nájomcom. Sťažovatelia sa sťažovali podľa článku 1 Protokolu č. 1, samostatne, aj v spojení s článkom 14 Dohovoru, že ich právo na pokojné užívanie majetku bolo porušené v dôsledku zavedenia a uplatňovania systému regulovaného nájomného, a že obmedzenia, ktoré vyplývali zo systému regulovaného nájomného, predstavovali diskriminačné zaobchádzanie. Predovšetkým tvrdili, že zásah do ich práva na pokojné užívanie majetku na nich uvalil neprimerané bremeno. Argumentovali, že regulované nájomné bolo neprimerane nízke v porovnaní s trhovým nájomným a právna úprava prijatá s cieľom ukončiť systém regulovaného nájomného neposkytovala vlastníkom bytových domov žiadne odškodnenie.

Súd rozsudkom z 27. júna 2017 vyhlásil za neprijateľné sťažnosti podané dvoma sťažovateľmi a časť sťažností týkajúcu sa 142 bytov, vo vzťahu ku ktorým sa regulácia

nájomného prestala uplatňovať viac ako 6 mesiacov pred podaním sťažností. Zvyšok sťažnosti vyhlásil za prijateľný.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd odkázal na svoj rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014 a nasledujúce prípady týkajúce sa regulácie nájomného (napr. rozsudok *Bukovčanová a ďalší proti Slovenskej republike* z 5. júla 2016), v ktorých zistil, že systém regulovaného nájomného znamenal zásah do majetku sťažovateľov, že tento zásah predstavoval spôsob kontroly užívania ich majetku zo strany štátu, ktorý je potrebné posudzovať podľa druhého odseku článku 1 Protokolu č. 1, že bol „zákonný“, sledoval legitímny cieľ sociálnej politiky, a že bol „v súlade so všeobecným záujmom“. Konštatoval však, že regulované nájomné bolo aj napriek viacerým jeho zvýšeniam podstatne nižšie než trhové nájomné a vzal tiež do úvahy, že legislatíva pripúšťajúca postupné zvyšovanie regulovaného nájomného nemohla slúžiť ako základ na získanie odškodnenia za užívanie majetku v systéme regulovaného nájomného s akýmkoľvek spätným účinkom. Súd preto v uvedených prípadoch usúdil, že štátne orgány pri realizácii systému regulovaného nájomného nedodrжали spravodlivú rovnováhu medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a ochranou práva sťažovateľov na majetok, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich práv podľa článku 1 Protokolu č. 1. Súd konštatoval, že posudzovaný prípad *Bajzik a ďalší* sa v plnej miere zhoduje s prípadom *Bittó a ďalší* a nasledujúcimi prípadmi týkajúcimi sa regulácie nájomného a vláda nepredložila žiadnu skutočnosť alebo argument spôsobilý presvedčiť Súd, aby prijal v tomto prípade odlišný záver. Z toho dôvodu Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu práv sťažovateľov podľa článku 1 Protokolu č. 1** k Dohovoru. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa diskriminácie, Súd s odkazom na rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014 konštatoval, že **nie je potrebné skúmať podstatu námietky sťažovateľov podľa článku 14 Dohovoru** v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1.

Sťažovatelia požadovali v súvislosti s bytmi, vo vzťahu ku ktorým bola sťažnosť vyhlásená za prijateľnú, spolu 7 984 092,41 EUR z titulu majetkovej škody. Okrem toho požadovali 50 000 EUR pre každého z nich z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej si uplatnili spolu 143 969 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Súd jednotlivým sťažovateľom priznal sumy pokrývajúce náhradu majetkovej škody aj nemajetkovej ujmy, pohybujúce sa od 1 400 EUR do 98 400 EUR, spolu vo výške 986 400 EUR. Okrem toho im priznal náhradu nákladov a výdavkov celkovo vo výške 41 738 EUR. Zvyšok ich nárokov zamietol.

BALAN A ĎALŠÍ proti Slovenskej republike rozsudok z 27. júna 2017

Prípad vznikol na základe sťažností č. 51414/11 a 46098/12 proti Slovenskej republike, ktoré v rokoch 2011 a 2012 Súdu predložilo spolu 65 fyzických a právnických osôb. Sťažovatelia sú vlastníkami bytových domov, na ktoré sa vzťahoval systém regulovaného nájomného. Podľa príslušnej právnej úpravy museli prenajímať svoje byty nájomcom za nájomné, ktoré nesmelo presiahnuť maximálnu výšku nájomného, stanovenú štátom. Príslušná právna úprava im bránila v jednostrannom ukončení nájmov alebo v predaji bytov iným osobám ako nájomcom. Sťažovatelia sa sťažovali podľa článku 1 Protokolu č. 1, samostatne, aj v spojení s článkom 14 Dohovoru, že ich právo na pokojné užívanie majetku bolo porušené v dôsledku zavedenia a uplatňovania systému regulovaného nájomného, a že obmedzenia, ktoré vyplývali zo systému regulovaného nájomného, predstavovali diskriminačné zaobchádzanie. Predovšetkým tvrdili, že zásah do ich práva na pokojné užívanie majetku na nich uvalil neprimerané bremeno. Argumentovali, že regulované nájomné bolo neprimerane

nízke v porovnaní s trhovým nájomným a právna úprava prijatá s cieľom ukončiť systém regulovaného nájomného neposkytovala vlastníkom bytových domov žiadne odškodnenie.

Súd rozsudkom z 27. júna 2017 vyhlásil za neprijateľnú časť sťažnosti týkajúcu sa tých bytov, vo vzťahu ku ktorým sa regulácia nájomného prestala uplatňovať viac ako 6 mesiacov pred podaním sťažností, ako aj časť sťažnosti v rozsahu, v akom bola podaná jedným zo sťažovateľov z dôvodu, že bola v podstate rovnaká ako sťažnosť už predtým posudzovaná Súdom. Zvyšok sťažnosti vyhlásil za prijateľný.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd odkázal na svoj rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014 a nasledujúce prípady týkajúce sa regulácie nájomného (napr. rozsudok *Bukovčanová a ďalší proti Slovenskej republike* z 5. júla 2016), v ktorých zistil, že systém regulovaného nájomného znamenal zásah do majetku sťažovateľov, že tento zásah predstavoval spôsob kontroly užívania ich majetku zo strany štátu, ktorý je potrebné posudzovať podľa druhého odseku článku 1 Protokolu č. 1, že bol „zákonný“, sledoval legitímny cieľ sociálnej politiky, a že bol „v súlade so všeobecným záujmom“. Konštatoval však, že regulované nájomné bolo aj napriek viacerým jeho zvýšeniam podstatne nižšie než trhové nájomné a vzal tiež do úvahy, že legislatíva pripúšťajúca postupné zvyšovanie regulovaného nájomného nemohla slúžiť ako základ na získanie odškodnenia za užívanie majetku v systéme regulovaného nájomného s akýmkoľvek spätným účinkom. Súd preto v uvedených prípadoch usúdil, že štátne orgány pri realizácii systému regulovaného nájomného nedodrжали spravodlivú rovnováhu medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a ochranou práva sťažovateľov na majetok, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich práv podľa článku 1 Protokolu č. 1. Súd konštatoval, že posudzovaný prípad *Balan a ďalší* sa v plnej miere zhoduje s prípadom *Bittó a ďalší* a nasledujúcimi prípadmi týkajúcimi sa regulácie nájomného a vláda nepredložila žiadnu skutočnosť alebo argument spôsobilý presvedčiť Súd, aby prijal v tomto prípade odlišný záver. Z toho dôvodu Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu práv sťažovateľov podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru**. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa diskriminácie, Súd s odkazom na rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014 konštatoval, že **nie je potrebné skúmať podstatu námietky sťažovateľov podľa článku 14 Dohovoru** v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1.

Sťažovatelia požadovali v súvislosti s bytmi, vo vzťahu ku ktorým bola sťažnosť vyhlásená za prijateľnú, spolu 13 094 903,77 EUR z titulu majetkovej škody. Okrem toho požadovali 50 000 EUR pre každého z nich z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej si uplatnili spolu 260 544,20 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Súd jednotlivým sťažovateľom priznal sumy pokrývajúce náhradu majetkovej škody aj nemajetkovej ujmy, pohybujúce sa od 1 700 EUR do 217 500 EUR, spolu vo výške 1 407 800 EUR. Okrem toho im priznal náhradu nákladov a výdavkov celkovo vo výške 73 683 EUR. Zvyšok ich nárokov zamietol.

MATUSCHKA A ĎALŠÍ proti Slovenskej republike rozsudok z 27. júna 2017

Prípad vznikol na základe sťažností č. 33076/10 a 14383/11 proti Slovenskej republike, ktoré v rokoch 2010 a 2011 Súdu predložilo 37 fyzických a právnických osôb. Sťažovatelia sú vlastníkami bytových domov, na ktoré sa vzťahoval systém regulovaného nájomného. Podľa príslušnej právnej museli prenajímať svoje byty nájomcom za nájomné, ktoré nesmelo presiahnuť maximálnu výšku nájomného, stanovenú štátom. Príslušná právna úprava im bránila v jednostrannom ukončení nájmov alebo v predaji bytov iným osobám ako

nájomcom. Sťažovatelia sa sťažovali podľa článku 1 Protokolu č. 1, samostatne, aj v spojení s článkom 14 Dohovoru, že ich právo na pokojné užívanie majetku bolo porušené v dôsledku zavedenia a uplatňovania systému regulovaného nájomného, a že obmedzenia, ktoré vyplývali zo systému regulovaného nájomného, predstavovali diskriminačné zaobchádzanie. Predovšetkým tvrdili, že zásah do ich práva na pokojné užívanie majetku na nich uvalil neprimerané bremeno. Argumentovali, že regulované nájomné bolo neprimerane nízke v porovnaní s trhovým nájomným a právna úprava prijatá s cieľom ukončiť systém regulovaného nájomného neposkytovala vlastníkom bytových domov žiadne odškodnenie. Ďalej sa sťažovali podľa článku 13 Dohovoru, že nemali k dispozícii účinný prostriedok nápravy vo vzťahu k námietke podľa článku 1 Protokolu č. 1.

Súd rozsudkom z 27. júna 2017 vyhlásil za neprijateľnú časť sťažností týkajúcu sa tých bytov, vo vzťahu ku ktorým sa regulácia nájomného prestala uplatňovať viac ako 6 mesiacov pred podaním sťažností, ďalej časť týkajúcu sa nárokov uplatnených v mene jednej zosnulej osoby (ako nezlučiteľnú *ratione personae* s ustanoveniami Dohovoru) a časť týkajúcu sa námietky podľa článku 13 Dohovoru. Zvyšok sťažnosti vyhlásil za prijateľný.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd odkázal na svoj rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014 a nasledujúce prípady týkajúce sa regulácie nájomného (napr. rozsudok *Bukovčanová a ďalší proti Slovenskej republike* z 5. júla 2016), v ktorých zistil, že systém regulovaného nájomného znamenal zásah do majetku sťažovateľov, že tento zásah predstavoval spôsob kontroly užívania ich majetku zo strany štátu, ktorý je potrebné posudzovať podľa druhého odseku článku 1 Protokolu č. 1, že bol „zákonný“, sledoval legitímny cieľ sociálnej politiky, a že bol „v súlade so všeobecným záujmom“. Konštatoval však, že regulované nájomné bolo aj napriek viacerým jeho zvýšeniam podstatne nižšie než trhové nájomné a vzal tiež do úvahy, že legislatíva pripúšťajúca postupné zvyšovanie regulovaného nájomného nemohla slúžiť ako základ na získanie odškodnenia za užívanie majetku v systéme regulovaného nájomného s akýmkoľvek spätným účinkom. Súd preto v uvedených prípadoch usúdil, že štátne orgány pri realizácii systému regulovaného nájomného nedodržali spravodlivú rovnováhu medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a ochranou práva sťažovateľov na majetok, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich práv podľa článku 1 Protokolu č. 1. Súd konštatoval, že posudzovaný prípad *Matuschka a ďalší* sa v plnej miere zhoduje s prípadom *Bittó a ďalší* a nasledujúcimi prípadmi týkajúcimi sa regulácie nájomného a vláda nepredložila žiadnu skutočnosť alebo argument spôsobilý presvedčiť Súd, aby prijal v tomto prípade odlišný záver. Z toho dôvodu Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu práv sťažovateľov podľa článku 1 Protokolu č. 1** k Dohovoru. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa diskriminácie, Súd s odkazom na rozsudok v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike* z 28. januára 2014 konštatoval, že **nie je potrebné skúmať podstatu námietky sťažovateľov podľa článku 14 Dohovoru** v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1.

Sťažovatelia požadovali v súvislosti s bytmi, vo vzťahu ku ktorým bola sťažnosť vyhlásená za prijateľnú, spolu 11 370 261,48 EUR z titulu majetkovej škody. Okrem toho požadovali 50 000 EUR pre každého z nich z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej si uplatnili spolu 314 249,68 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Súd jednotlivým sťažovateľom priznal sumy pokrývajúce náhradu majetkovej škody aj nemajetkovej ujmy, pohybujúce sa od 530 EUR do 209 100 EUR, spolu vo výške 1 317 430 EUR. Okrem toho im priznal náhradu nákladov a výdavkov celkovo vo výške 74 824 EUR. Zvyšok ich nárokov zamietol.

MAGÁT proti Slovenskej republike

rozsudok z 25. júla 2017

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 44646/15, podanej proti Slovenskej republike 3. septembra 2015 slovenským občanom, pánom Antonom Magátom. Vo svojej sťažnosti podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru namietal neprimeranú dĺžku konania o výživnom pre plnoleté dieťa, v ktorom mal postavenie odporcu. Konanie sa začalo vo februári 2011 a v čase posudzovania sťažnosti Súd konanie prebiehalo viac ako 6 rokov na jednom stupni.

Dĺžkou namietaného konania sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy. Ten v máji 2015 odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd konštatoval, že okresný súd nebol nečinný a vo veci konal plynulo, okrem niekoľkých malých výnimiek, ako pripájanie spisu k inému konaniu, zmena zákonného sudcu a procesné pochybenie počas jedného z pojednávaní. Poukázal však na správanie sťažovateľa, ktorý opakovane a v krátkej dobe po podaní návrhu adresoval okresnému súdu sťažnosti na prietahy v konaní a vybavenie sťažnosti ďalej namietal pred krajským súdom.

Súd rozsudkom z 25. júla 2017 vyhlásil sťažnosť týkajúcu sa článku 6 ods. 1 Dohovoru za prijateľnú.

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, ktorá s odvolaním sa na uznesenie ústavného súdu tvrdila, že sťažnosť je zjavne nepodložená, a že sťažovateľ sa mohol obrátiť na ústavný súd prostredníctvom novej ústavnej sťažnosti, pokiaľ sa domnieval, že sa v období po vyhlásení uznesenia ústavného súdu v konaní vyskytli prietahy. V tejto súvislosti Súd poukázal na to, že v čase rozhodovania ústavného súdu konanie trvalo takmer 4 roky a 3 mesiace na jednom stupni, pričom nebolo vydané žiadne meritórne rozhodnutie. Ďalej poukázal na určité prietahy spôsobené okresným súdom, ktoré uznal aj ústavný súd, napríklad pripojenie spisu k inému konaniu na takmer 5 mesiacov alebo zmenu zákonného sudcu, ktorá prispela k celkovej dĺžke konania. Čo sa týka sťažností sťažovateľa adresovaných predsedovi okresného súdu a krajskému súdu, Súd poukázal na to, že sťažovateľ využil toto procesné právo dvakrát a iba po jednom roku od začiatku konania, čo však samo o sebe nespôsobilo neprimerané prietahy pričítateľné sťažovateľovi, najmä keď mu vnútroštátne právo umožňovalo využiť takýto prostriedok. Vzhľadom na uvedené skutočnosti konštatoval, že sťažnosť nie je zjavne nepodložená. Zamietol tiež námietku vlády, týkajúcu sa nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy, pričom poukázal na svoju judikatúru, podľa ktorej sa od sťažovateľa nevyžaduje, aby opakovane využil prostriedok nápravy vo vzťahu k dĺžke konania, ak účinky rozhodnutia príslušného orgánu na základe prvého využitia tohto opravného prostriedku nespĺňajú kritéria aplikované Súdcom. Od sťažovateľa sa preto nevyžadovalo, aby sa znovu obrátil na ústavný súd prostredníctvom novej sťažnosti.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti na dĺžku konania Súd uviedol, že často konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v prípadoch vyvolávajúcich podobné otázky ako predmetný prípad. Po preskúmaní všetkých predložených materiálov Súd nezistil žiadnu skutočnosť alebo argument, ktoré by ho presvedčili, aby v posudzovanom prípade dospel k odlišnému záveru o podstate sťažovateľovej sťažnosti. Preto dospel k záveru, že dĺžka predmetného konania bola prehnaná a konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru.**

Sťažovateľ požadoval 27 122,24 EUR ako náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ako aj 284,08 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov vynaložených pred ústavným súdom. Súd nezistil príčinnú súvislosť medzi zisteným porušením a majetkovou škodou, preto zamietol tento nárok. Na druhej strane priznal sťažovateľovi 2 700 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Nárok na náhradu nákladov a výdavkov zamietol z dôvodu, že nebol podložený žiadnymi podpornými dokumentmi.

KUC proti Slovenskej republike rozsudok z 25. júla 2017

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 37498/14, podanej proti Slovenskej republike 12. mája 2014 slovenským občanom, pánom Ladislavom Kucom. Sťažovateľ bol v januári 2012 obvinený, vzatý do väzby a neskôr obžalovaný z viacerých skutkov na základe toho, že s cieľom presadzovať práva zvierat zhromažďoval výbušniny, niektoré z nich spolu s písomnými vyhrážkami poslal veterinárovi a do centrály siete supermarketov a zostrojil a nechal explodovať nástražný výbušný systém pri vchode do prevádzky rýchleho občerstvenia v Košiciach. V sťažnosti namietal porušenie článku 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4 Dohovoru. Konkrétne tvrdil, že jeho väzba bola neprimerane dlhá a neexistovali na ňu relevantné a dostatočné dôvody, a že vnútroštátne súdy nevzali do úvahy jeho osobnú situáciu zapríčinenú jeho duševnou poruchou a neposúdili ju z hľadiska dôvodov na jeho pretrvávajúcu väzbu.

Námietkami sťažovateľa sa zaoberal aj ústavný súd, ktorý jeho ústavnú sťažnosť 2. apríla 2014 odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Stotožnil sa s dôvodmi, ktoré uviedli všeobecné súdy a dospel k záveru, že sú relevantné a dostatočné na držanie sťažovateľa vo väzbe, avšak neodpovedal na argument sťažovateľa, týkajúci sa špecifického charakteru jeho situácie.

Súd rozsudkom z 25. júla 2017 vyhlásil námietku podľa článku 5 ods. 3 za prijateľnú a zvyšok sťažnosti za neprijateľný.

Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti, Súd s poukazom na svoju judikatúru konštatoval, že obdobie, ktoré je potrebné vziať do úvahy, pozostávalo z dvoch čiastkových období väzby v zmysle článku 5 ods. 3 Dohovoru, a to od jeho zadržania 1. januára 2012 do odsúdenia na prvom stupni 19. júna 2013 a ďalej od zrušenia prvostupňového rozsudku odvolacím súdom 30. októbra 2013 do rozhodnutia ústavného súdu 2. apríla 2014. Súd uviedol, že vnútroštátne súdy sťažovateľovu väzbu odôvodňovali hrozbou pokračovania v trestnej činnosti a obavou z úteku a pri viacerých príležitostiach poukazovali na systematické plánovanie spáchaných skutkov sťažovateľom, jeho dlhodobú psychiatrickú liečbu a skutočnosť, že spáchanie väčšiny skutkov nepopieral. Odvolávali sa tiež na získané dôkazy a výpovede svedkov, podľa ktorých sa sťažovateľ zaoberal myšlienkou falšovania občianskeho preukazu a pokusu o útek v prípade odhalenia. Súd bol presvedčený, že vnútroštátne orgány sa za daných okolností až do prvého odsúdenia sťažovateľa mohli odôvodnene obávať, že sťažovateľ sa dopustí ďalšej trestnej činnosti alebo ujde. Po zrušení prvostupňového rozsudku v októbri 2013 sa však v trestnom konaní riešila výlučne otázka, či bol sťažovateľ z právneho hľadiska pričítaný, čo malo byť potvrdené tretím znaleckým posudkom. Súd skúmal, či dôvody na väzbu, poskytnuté v rozhodnutiach vnútroštátnych súdov, boli stále dostatočné a relevantné, a to vo svetle jeho žiadosti o prepustenie z decembra 2013. V tejto žiadosti sťažovateľ predložil druhý znalecký posudok a odvolával sa na svoju osobnú situáciu a zdravotný stav, vrátane potreby

psychiatrickej liečby jeho schizotypovej poruchy osobnosti, v dôsledku ktorých bola jeho väzba podľa neho neprimeraná a nebola nevyhnutná. Podľa Súdu sa vnútroštátne súdy v reakcii na sťažovateľovu žiadosť vôbec nezaoberali jeho zdravotným stavom a iba zopakovali argumenty z predchádzajúcich rozhodnutí o väzbe. Bol toho názoru, že nebezpečenstvo úteku alebo pokračovania v trestnej činnosti mali byť posúdené na pozadí sťažovateľovej osobnej situácie a zdravotného stavu, aj keď bol tento jeho stav v relevantnom čase sporný. Keďže vnútroštátne súdy mali k dispozícii nový znalecký posudok, ktorý vyvracal predchádzajúce zistenia o duševnom stave sťažovateľa, boli povinné ho posúdiť a vo svetle týchto informácií odpovedať na argumenty sťažovateľa o údajnej absencii dôvodov na väzbu. Vláda namietala, že vnútroštátne súdy sa zaoberali osobitnými okolnosťami sťažovateľovho prípadu, pričom predložila korešpondenciu medzi predsedom okresného súdu a riaditeľom väzenského zariadenia, týkajúcu sa sťažovateľovho zdravotného stavu a schopnosti väzenského zariadenia zabezpečiť mu náležitú starostlivosť. Súd v tejto súvislosti poukázal na to, že vnútroštátne súdy majú povinnosť uviesť vo svojich rozhodnutiach argumenty pre alebo proti väzbe, avšak v posudzovanom prípade sa obsah tejto korešpondencie žiadnym spôsobom neodzrkadlil v namietaných rozhodnutiach vnútroštátnych súdov. Tieto skutočnosti boli pre Súd dostatočné na prijatie záveru, že dôvody väzby, ktoré vnútroštátne orgány uviedli v rozhodnutiach o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z decembra 2013, nezohľadnili jeho osobnú situáciu, predovšetkým pokiaľ ide o jeho duševný stav. V dôsledku toho bola sťažovateľova väzba medzi 24. októbrom 2013 (kedy mali súdy k dispozícii dva vzájomne si odporujúce psychiatrické znalecké posudky) a 2. aprílom 2014 (kedy ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa) založená na dôvodoch, ktoré nemôžu byť považované za dostatočné. Súd preto konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 5 ods. 3 Dohovoru.**

Sťažovateľ požadoval 30 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Okrem toho požadoval 18 600 EUR za náklady a výdavky vynaložené pred vnútroštátnymi súdmi a pred Súdom. Súd sťažovateľovi priznal 6 500 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 9 000 EUR z titulu nákladov a výdavkov. Zvyšok jeho nárokov zamietol.

MANSOUR proti Slovenskej republike rozsudok z 21. novembra 2017

Prípad vznikol na základe sťažnosti č. 60399/15, podanej proti Slovenskej republike 30. novembra 2015 slovenským občanom, pánom Rafatom Mansourom. Sťažovateľ sa v roku 2004 oženil so slovenskou občiankou a pár sa usadil v Írsku. Ich dve deti narodené v rokoch 2006 a 2008 sú írski občania. V januári 2011 matka s deťmi odcestovala na Slovensko a odvtedy sa do Írska nevrátili. Sťažovateľ inicioval konanie o návrat detí do Írska podľa Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000) a podľa Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej len „Haagsky dohovor“). Konanie prebiehalo na dvoch stupňoch, pričom súdy nariadili návrat detí do Írska ako do krajiny ich obvyklého pobytu. Vo februári 2012 sťažovateľ požiadal o výkon tohto rozhodnutia. Okresný súd konanie prerušil, nakoľko matka podala podnet generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania. Po tom, ako generálny prokurátor nezistil žiadne dôvody pre podanie mimoriadneho dovolania, okresný súd pokračoval v konaní a v októbri 2012 konštatoval, že uznesenie nariaďujúce návrat nebolo vykonateľné a výkon rozhodnutia zastavil. Toto uznesenie bolo potvrdené krajským súdom. Nálezom z mája 2015 ústavný súd

konštatoval, že krajský súd porušil práva sťažovateľa podľa článku 6 ods. 1 a článku 8 Dohovoru. Ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie, vrátil vec krajskému súdu na nové rozhodnutie a zároveň priznal sťažovateľovi 3 000 EUR ako nemajetkovú ujmu a trovy konania. Krajský súd vzhľadom na značné časové obdobie, ktoré uplynulo, považoval za nevyhnutné nanovo posúdiť všetky okolnosti rozhodujúce pre výkon rozhodnutia o návrate, preto prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu. V apríli 2016 okresný súd opäť odmietol výkon rozhodnutia ako neprípustný z dôvodu zistenia nových dôkazov v prípade. Toto rozhodnutie bolo potvrdené krajským súdom. Medzitým sťažovateľ podal druhú ústavnú sťažnosť, na základe ktorej ústavný súd v decembri 2016 konštatoval porušenie práva sťažovateľa podľa článkov 6 ods. 1 neprimeranou dĺžkou konania, ako aj práva podľa článku 8 Dohovoru a priznal mu 4 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a náhradu trov konania. Sťažovateľ v októbri 2016 podal tretiu ústavnú sťažnosť, o ktorej v čase posudzovania prípadu Súdom ešte nebolo rozhodnuté. Sťažovateľ pred Súdom podľa článku 8 Dohovoru namietal, že súdy príslušné na konanie o výkon rozhodnutia nezabezpečili rešpektovanie jeho rodinného života.

Súd rozsudkom z 21. novembra 2017 spojil skúmanie podstaty sťažnosti s námietkou vlády o nevyčerpaní vnútroštátnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k tretej ústavnej sťažnosti sťažovateľa a vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, že sťažovateľ stratil status poškodenej osoby podľa článku 34 Dohovoru, nakoľko ústavný súd dvakrát uznal porušenie práv sťažovateľa a priznal mu finančné zadosťučinenie. Podľa názoru Súdu, výška finančného zadosťučinenia priznaná sťažovateľovi dvoma nálezmi ústavného súdu nebola porovnateľná s odškodnením priznaným v podobných prípadoch podľa článku 41 Dohovoru a navyše nálezy ústavného súdu v posudzovanom prípade nemali ani účinok preventívneho charakteru, keďže uznesenie týkajúce sa nariadenia návratu detí zostalo nevykonané. Preto dospel k záveru, že odškodnenie priznané na vnútroštátnej úrovni nebolo primerané a dostatočné.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd poukázal na rozsudky *López Guió proti Slovenskej republike* z 3. júna 2014, *Hoholm proti Slovenskej republike* z 13. januára 2015 a *Frisancho Perea proti Slovenskej republike* z 21. júla 2015, v ktorých zaznamenal náznaky, že prípustnosť dovolania a mimoriadneho dovolania v danom type konania môže viesť k popretiu účelu konania podľa Haagskeho dohovoru. Hoci konanie o výkon rozhodnutia, ktoré bolo prerušené z dôvodu, že matka podala podnet generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania, neskôr pokračovalo, bolo zastavené z dôvodov, ktoré ústavný súd považoval za arbitrárne a v rozpore s právami sťažovateľa podľa článku 8 Dohovoru. Následne konanie o výkon pokračovalo a bolo zastavené v dôsledku zmeny okolností. Vnútroštátne súdy tak nesprávnou aplikáciou práva a neprimeranou dĺžkou konania umožnili vyriešenie veci skôr plynutím času, než súdnym rozhodnutím. Súd preto dospel k záveru, že konanie vo veci návratu detí sťažovateľa do krajiny ich obvyklého pobytu nespĺňalo podmienky obsiahnuté v pozitívnom záväzku štátu zaistiť rešpektovanie sťažovateľovho práva na rodinný život podľa článku 8 Dohovoru. Pokiaľ ide o námietku vlády, že o tretej ústavnej sťažnosti sťažovateľa stále nebolo rozhodnuté, a že sťažnosť je z tohto dôvodu predčasná, Súd poukázal na skutočnosť, že v posudzovanom prípade nálezy ústavného súdu, ktorých kompenzačný účinok bol nedostatočný, nemali žiadny preventívny účinok. Keďže plynutie času v tomto type konania má priamy vplyv na okolnosti relevantné pre rozhodnutie a vnútroštátne súdy v posudzovanom prípade už konštatovali, že návrat detí nie je v ich najlepšom záujme, je nepravdepodobné, že by rozhodnutie o tretej ústavnej

sťažnosti mohlo zvrátiť existujúci *status quo*. Súd preto námietku vlády zamietol a konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**.

Sťažovateľ si z titulu nemajetkovej ujmy uplatnil 10 000 EUR v súvislosti so sťažnosťou podľa článku 8 Dohovoru a rovnakú sumu za údajné porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru. Okrem toho požadoval 7 012,50 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov na vnútroštátnej úrovni a pred Súdom. Súd mu priznal 10 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a sumu 5 400 EUR z titulu nákladov a výdavkov. Zvyšok jeho nárokov zamietol.

MAC TV s. r. o. proti Slovenskej republike rozsudok z 28. novembra 2017

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 13466/12, podanej proti Slovenskej republike 27. februára 2012 spoločnosťou MAC TV s. r. o. Sťažujúca sa spoločnosť žalovala Slovenskú republiku pre porušenie práva na slobodu prejavu, zaručeného článkom 10 Dohovoru.

Sťažujúca sa spoločnosť je vysielateľom televízneho programu JOJ PLUS. Posudzovaný prípad sa týkal glosy s názvom „Protokolárna ľútosť“, urobenej v televíznom vysielaní 12. apríla 2010 po páde lietadla, v ktorom cestoval zosnulý prezident Poľskej republiky Lech Kaczyński. Po jej odvysielaní Rada pre vysielanie a retransmisiu začala proti sťažujúcej sa spoločnosti správne konanie, v ktorom dospela k záveru, že sa odvysielaním uvedenej glosy dopustila správneho deliktu porušením § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii tým, že spôsobom spracovania a prezentovaním obsahu glosy zasiahla do dôstojnosti zosnulého prezidenta Poľskej republiky Lecha Kaczyńského. Na jednej strane uznala cieľ glosátora vyjadriť svoj názor a subjektívny postoj k spoločenskej a politickej udalosti prostredníctvom kritiky, sarkazmu a irónie, no na druhej strane považovala za problematický najmä obsah posledných dvoch viet glosy („Je mi ľúto, ale ja Poliakov neľutujem. Ja im závidím.“). Dospela k záveru, že spôsob, ktorým glosátor prezentoval svoj názor, teda jeho „neľútosť“ nad smrťou poľského prezidenta, porušil povinnosť rešpektovať jeho ľudskú dôstojnosť. Podľa Rady pre vysielanie a retransmisiu, miera sarkazmu a irónie v odvysielanej glose bola natoľko vysoká, že jej obsah a spôsob, akým bol názor autora prezentovaný, bol nevhodný a dehonestujúci zosnulého prezidenta. Sťažujúcej sa spoločnosti uložila pokutu 5 000 EUR. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie Rady pre vysielanie a retransmisiu potvrdil.

Námietkami sťažujúcej sa spoločnosti podľa článkov 6 ods. 1 a 10 Dohovoru sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy. Ten však v júli 2011 sťažnosť odmietol. Ústavný súd bol toho názoru, že vyššie uvedené orgány náležite vysvetlili svoje závery bez prílišného vybočenia z primeranej interpretácie príslušných pravidiel a ustálenej praxe. Čo sa týka námietky sťažujúcej sa spoločnosti podľa článku 10 Dohovoru, konštatoval, že všeobecný súd nemôže byť nositeľom „sekundárnej zodpovednosti“ za porušenie základných práv a slobôd hmotného charakteru, ak nedošlo k porušeniu ústavnoprocesných pravidiel.

Súd rozsudkom z 28. novembra 2017 vyhlásil sťažnosť podľa článku 10 za prijateľnú.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd konštatoval, že zásah do práva sťažujúcej sa spoločnosti v tomto prípade nespĺňal podmienku nevyhnutnosti v demokratickej spoločnosti. Odvolal sa na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej sú hranice prípustnej kritiky pri

politikoch širšie ako pri súkromných osobách. Nestotožnil sa s posúdením spornej glosy vnútroštátnymi orgánmi a vytkol im príliš úzko koncipovaný prístup, keď glosu podľa neho neposudzovali v celkovom kontexte. Podľa jeho názoru sporná glosa, vzhľadom na jej kontext, nepredstavovala zbytočný osobný útok alebo urážku Lecha Kaczyńskiego. Aj keď skutočne obsahovala sarkastický tón neschvaľujúci politiku zosnulého prezidenta, jej názov naznačoval rozpor medzi ľudskými aspektmi smrti zosnulého prezidenta a novinárovým názorom na jeho politiku. Aj keď výrazy použité v glose sa môžu zdať expresívne, stále zostávajú v rámci akceptovateľnej miery štylistického zveličenia, použitého na vyjadrenie novinárovho názoru na politický smer, ktorý zosnulý prezident reprezentoval. V prvej vete bolo uznané, že smrť prezidenta bola ľudská tragédia a Súd sa nedomnieval, že posledné dve vety sa týkali tejto ľudskej tragédie, skôr nadväzovali na predchádzajúci komentár o politike zosnulého prezidenta. Podľa Súdu teda sťažujúca sa spoločnosť použitím sarkastického tónu a ironického jazyka neprekročila hranice slobody prejavu, tolerované podľa článku 10 Dohovoru. K argumentom vlády o tom, že cieľom uloženej sankcie bola nielen ochrana osobnosti zosnulého prezidenta, ale aj všeobecná ochrana práv a slobôd iných pred nenávisťnými alebo inak neakceptovateľnými prejavmi, podotkol, že takéto zdôvodnenia sa v rozhodnutiach vnútroštátnych orgánov neobjavili a jeho úlohou je sústrediť sa na preskúmanie záverov vnútroštátnych orgánov. Z rovnakého dôvodu Súd nevzal do úvahy argument vlády, že v tomto prípade je potrebné zohľadniť aj to, že glosa bola odvysielaná vo veľmi krátkom čase po tragédii. Súd napokon poznamenal, že Rada pre vysielanie a retransmisiu začala konanie z vlastnej iniciatívy, bez toho, aby sa na ňu so žiadosťou o ochranu osobnostných práv zosnulého prezidenta obrátili jeho príbuzní alebo poľské orgány. Poukázal aj na to, že rovnako ako v predchádzajúcich podobných prípadoch, ústavný súd neposkytol sťažujúcej sa spoločnosti ochranu jej práv z dôvodu jeho názoru, že ústavnou sťažnosťou sa nie je možné domôcť výroku o porušení základných práv a slobôd hmotného charakteru, ak zároveň nedošlo k porušeniu ústavno-procesných pravidiel. Súd preto dospel k záveru že **došlo k porušeniu článku 10 Dohovoru.**

Sťažujúca sa spoločnosť požadovala 5 000 EUR ako náhradu majetkovej škody predstavujúcej pokutu, ktorá jej bola uložená na vnútroštátnej úrovni. Ďalej požadovala 100 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 6 900 EUR z titulu nákladov a výdavkov na vnútroštátnej úrovni a pred Súdom. Súd bol toho názoru, že medzi uplatnenou majetkovou škodou a zisteným porušením Dohovoru existovala príčinná súvislosť a priznal sťažujúcej sa spoločnosti požadovaných 5 000 EUR z titulu majetkovej škody. Okrem toho priznal sťažujúcej sa spoločnosti 5 850 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a požadovaných 6 900 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov.